

เล็พโตสไปโรซิส (Leptospirosis)

เล็พโตสไปโรซิสคืออะไร?

เล็พโตสไปโรซิสเป็นโรคที่เกิดจากแบคทีเรียซึ่งเกิดกับคนและสัตว์ พบแบคทีเรียเล็พโตสไปราได้ในปัสสาวะและเนื้อเยื่อของสัตว์ที่ติดเชื้อมัน

โรคนี้มีอาการอะไรบ้าง?

อาการแรกเริ่มสามัญของโรคเล็พโตสไปโรซิสคือ เป็นไข้ ปวดศีรษะรุนแรง ปวดกล้ามเนื้อ หนาวสั่น อาเจียน และตาเป็นสีแดง อย่างไรก็ตาม อาการเหล่านี้อาจลอกเลียนอาการของโรคอื่นๆ ได้ เช่นโรคไข้หวัดใหญ่ การวินิจฉัยจะทำได้ยาก ผู้ป่วยบางคนไม่มีอาการเหล่านี้ทั้งหมด

โรคเล็พโตสไปโรซิสในบางคนอาจกลายเป็นโรคร้ายแรงได้ในเวลาต่อมา ซึ่งอาจรวมถึงโรคไวล์ส (Weil's disease) หรือนัยหนึ่งโรคไตวาย ตีชาน (ผิวหนังจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองซึ่งแสดงให้เห็นอาการของโรคตับ) และอาการตกเลือดในเยื่อหุ้มผิวหนังและเยื่อเมือก อนึ่งโรคเมนิงโกติส (โรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ) และอาการเลือดออกในปอดอาจเกิดขึ้นได้ด้วย คนส่วนใหญ่ที่เป็นโรคร้ายแรงนี้จะต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล โรคเล็พโตสไปโรซิสที่รุนแรงอาจทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้

ผลที่เกิดขึ้นในระยะยาวคืออะไร?

การฟื้นจากโรคเล็พโตสไปโรซิสนี้อาจช้า ผู้ฟื้นจากการป่วยอาจยังมีอาการอ่อนเพลียเรื้อรังเป็นเวลาหลายเดือน บางคนอาจปวดศีรษะหรือมีความรู้สึกสลดหดหู่อยู่ตลอดเวลา ในบางโอกาส แบคทีเรียอาจยังคงอยู่ในตา ทำให้เกิดตาอักเสบเรื้อรัง

โรคนี้แพร่ได้อย่างไร?

แบคทีเรียเล็พโตสไปราโดยปกติจะเข้าสู่ร่างกายคนผ่านทางบาดแผลหรือรอยถลอกบนผิวหนัง และในบางโอกาสผ่านทางเยื่อปาก จมูก และตา สัตว์ต่างๆหลายประเภทมีแบคทีเรียเล็พโตสไปราอยู่ในไตของมัน การถ่ายทอดจะเกิดขึ้นหลังจากการสัมผัสกับปัสสาวะหรือเนื้อหนังของสัตว์ที่ติดเชื้อมัน อนึ่ง ดิน โคลน หรือน้ำที่มีปัสสาวะของสัตว์เจือปนจะเป็นแหล่งติดเชื้อมัน บางครั้งการกินอาหารหรือดื่มน้ำที่มีแบคทีเรียเจือปนอาจเป็นต้นเหตุของการถ่ายทอดแบคทีเรียนี้

สัตว์อะไรบ้างที่มักจะติดเชื้อมัน?

มีสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมหลายประเภทที่เป็นพาหะของแบคทีเรียเล็พโตสไปรา ในออสเตรเลีย สัตว์เหล่านี้ได้แก่หนู สุนัข วัวควาย สัตว์พื้นเมือง สุกร (ทั้งหมูบ้านและหมูป่า) ม้า แมว และ แกะ สัตว์ที่ติดเชื้อมันอาจแสดงอาการของโรคให้เห็น หรืออาจดูสมบูรณ์ก็ได้

ใครบ้างที่เสี่ยงต่อโรคนี้?

ผู้ที่เสี่ยงต่อโรคนี้คือผู้ที่ทำงานใกล้ชิดกับสัตว์ หรือผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับน้ำ โคลน ดิน หรือพืชพันธุ์ที่ปนเปื้อนปัสสาวะของสัตว์ อาชีพบางประเภทตกอยู่ในกลุ่มความเสี่ยงสูง (เช่น ชาวไร่ชาวนา สัตวแพทย์ คนงานในโรงงานฆ่าสัตว์ ชาวไร่อ้อยและไร่กล้วย) นอกจากนี้ กิจกรรมเพื่อการหย่อนใจบางอย่างที่เกี่ยวเนื่องกับการสัมผัสกับน้ำหรือดินที่ปนเปื้อนสิ่งสกปรกอาจเปิดโอกาสให้โรคเล็พโตสไปโรซิสถ่ายทอดได้ (เช่นการไปแคมป์ การทำสวน การเดินป่า การล่องแพในน้ำเชี่ยว และกีฬาทางน้ำอื่นๆ)

แม้ว่านานๆโรคเล็พโตสไปโรซิสจะเกิดขึ้นสักครั้งหนึ่งในออสเตรเลีย แต่ก็พบมากในภูมิภาคที่อบอุ่นและชื้น เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐนิวเซาท์เวลส์และรัฐควีนส์แลนด์ แต่ทั่วประเทศออสเตรเลียจะมีผู้ป่วยด้วยโรคนี้ประมาณ 200 ราย เพศชายจะเป็นโรคนี้นี้มากกว่าเพศหญิง

วินิจฉัยโรคนี้ได้อย่างไร?

แพทย์อาจสงสัยโรคเล็พโตสไปโรซิสในบุคคลบางคน ซึ่งแสดงอาการให้เห็นโดยปกติหนึ่งหรือสองสัปดาห์หลังจากที่ได้ใกล้ชิดกับการติดเชื้อ การยืนยันโรคนั้นกระทำได้ด้วยการตรวจเลือด ซึ่งจะแสดงให้เห็นแบคทีเรียเล็พโตสไปรา โดยทั่วไป การวินิจฉัยโรคจะต้องกระทำด้วยการตรวจเลือดสองครั้ง แต่ครั้งห่างกันเกินกว่าสองสัปดาห์ ในบางโอกาส สามารถเพาะแบคทีเรียขึ้นมาได้จากเลือด สารเหลวจากม้ามสมองและไขสันหลัง และปัสสาวะ

มีการรักษาพยาบาลโรคนี้ไหม?

โดยทั่วไป โรคเล็พโตสไปโรซิสนี้รักษาได้ด้วยยาปฏิชีวนะ เช่น ยาติออคซิไซโคลิน หรือ ยาเพนิซิลลิน เนื่องจากการทดสอบใช้เวลาานพอสมควรและโรคนี้อาจมีความรุนแรงมาก แพทย์อาจเลือกที่จะให้ยาปฏิชีวนะก่อนหน้าที่จะมีการยืนยันผลของการทดสอบ เป็นที่เชื่อกันว่ายาปฏิชีวนะเป็นการบำบัดที่ดีที่สุดถ้าเริ่มใช้ยานี้ตั้งแต่เมื่อเริ่มเป็นโรคนี้ใหม่ ๆ

จะป้องกันโรคเล็พโตสไปโรซิสได้อย่างไร?

มีวิธีป้องกันโรคนี้ได้หลายวิธี

สำหรับผู้ทำงานกับสัตว์:

- ปิดบาดแผลหรือแผลลอกด้วยผ้าพันแผลที่กันน้ำได้
- สวมเสื้อผ้าป้องกัน (เช่น ถุงมือ เครื่องป้องกันตาหรือแว่นกันลม ผ้ากันเปื้อน และรองเท้าบูท) ระหว่างที่ทำงานกับสัตว์ที่อาจติดเชื้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าต้องสัมผัสกับปัสสาวะของสัตว์
- สวมถุงมือระหว่างที่จับต้องรก หรือลูกสัตว์ตายในท้อง หรือแท้ง หรือซากสัตว์
- อาบน้ำหลังเสร็จงาน ล้างและเช็ดมือให้แห้งหลังจากที่ได้จับต้องสารที่อาจติดเชื้อร้ายแรง
- อย่ากินอาหารหรือสูบบุหรี่ระหว่างที่จับต้องสัตว์ที่อาจติดเชื้อ ต้องล้างและเช็ดมือให้แห้งก่อนกินอาหาร
- ฉีดวัคซีนคุ้มกันให้แก่ปศุสัตว์ตามคำแนะนำของสัตวแพทย์

สำหรับบุคคลอื่นๆ:

- หลีกเลี่ยงการว่ายน้ำในสถานที่ที่อาจมีปัสสาวะของสัตว์เจือปน
- ปิดบาดแผลและแผลลอกด้วยผ้าพันแผลที่กันน้ำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนที่จะจับต้องดิน โคลน หรือน้ำ ที่อาจมีปัสสาวะของสัตว์เจือปน
- สวมรองเท้าเมื่ออยู่นอกบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องเดินย่ำโคลนหรือดินที่เปียกแฉะ
- สวมถุงมือระหว่างทำสวน
- ควบคุมหนูด้วยการเก็บกวาดขยะ และย้ายแหล่งอาหารที่อยู่ใกล้ตัวบ้าน
- อย่าเอาเครื่องในสดๆ เลี้ยงสุนัข
- ล้างมือด้วยสบู่ สบู่และน้ำยาฆ่าเชื้อโรคจะฆ่าแบคทีเรียเล็พโตสไปราอย่างรวดเร็ว หลังจากนั้นเช็ดมือให้แห้ง

ข้าพเจ้าควรทำอย่างไรถ้าเกิดไม่สบายขึ้นมา?

ถ้าท่านเกิดไม่สบายภายในไม่กี่สัปดาห์หลังจากที่ได้ใกล้ชิดกับปัสสาวะของสัตว์ หรือกับสภาพแวดล้อมที่ปนเปื้อนสิ่งสกปรก เป็นสิ่งสำคัญที่ท่านจะต้องบอกให้แพทย์ของท่านทราบ

มีวัคซีนป้องกันโรคนี้ไหม?

ในออสเตรเลียไม่มีการจดทะเบียนวัคซีนต่อต้านโรคเล็พโตสไปโรซิสสำหรับคน แต่มีวัคซีนสำหรับป้องกันโรคนี้ในสัตว์ (วัวควาย สุกร และ สุนัข) อย่างไรก็ตาม สัตว์ที่ได้รับการฉีดวัคซีนแล้วก็ยังเป็นที่สงสัยว่าจะอ่อนไหวง่ายต่ออันตรายอื่น ๆ ที่วัคซีนคุ้มกันไม่ถึง

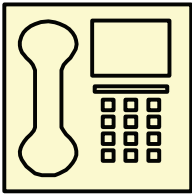
คนอาจติดเชื้อได้มากกว่าหนึ่งครั้งไหม?

เนื่องจากแบคทีเรียเล็ปโตสไปรา มีหลายสายพันธุ์ จึงอาจเป็นไปได้ที่คนอาจติดเชื้อสายพันธุ์อื่น ซึ่งทำให้กลับเป็นโรคเล็ปโตสไปโรซิสอีก

ผู้ที่เป็โรคเล็ปโตสไปโรซิสสามารถแพร่เชื้อไปติดผู้อื่นได้หรือไม่?

นานๆครั้งที่โรคเล็ปโตสไปโรซิสจะแพร่จากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งได้ (เช่น ผ่านทางเพศสัมพันธ์ และทางน้ำนมจากทรวงอก) แบคทีเรียเล็ปโตสไปราถ่ายทอดในปัสสาวะได้เป็นเวลาหลายเดือนหลังจากที่ติดเชื้อแล้ว

ข้อมูลเพิ่มเติม - หน่วยงานสาธารณสุขในรัฐนิวเซาท์เวลส์

1300 066 055

www.health.nsw.gov.au